

УДК 811.161.2'378:355.48(470+571:477)
DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2659.2025.37.06>

Ірина ГРИЩЕНКО, д-р філол. наук, доц.
ORCID ID: 0000-0002-7152-6961
e-mail: iryua.hryshchenko@knu.ua
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна

Людмила ДОМИЛІВСЬКА, канд. філол. наук, доц.
ORCID ID: 0000-0003-0726-0801
e-mail: domylivska@knu.ua
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна

ВПЛИВ ПОВНОМАСШТАБНОГО РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ НА МОВЛЕННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ (НА ПРИКЛАДІ АНКЕТУВАННЯ СТУДЕНТІВ-БІОТЕХНОЛОГІВ)

Вступ. Дослідження присвячено аналізу змін у лексичному складі мовлення українських студентів під впливом воєнних подій через початок повномасштабного вторгнення Росії на територію України. Відзначаються кардинальні пертурбації в тематиці та проблематиці щоденної комунікації, зміни в лексичному складі мовлення студентської молоді. До активної лексики студентів увійшли військова термінологія, термінологія з галузі цивільного захисту для захисту мирного населення та військових.

Методи. Дослідження проводиться на лексичному матеріалі, який було отримано шляхом проведеного анонімного опитування студентської молоді. У процесі відбору використано метод зручної вибірки. Використано загальнонаукові та лінгвістичні методи дослідження. Опитування проводилося за допомогою спеціально розробленої онлайн-анкети, що має забезпечити анонімність наданих відповідей.

Результати. Матеріалом для дослідження було обрано вибірку лексичних одиниць, які були отримані у процесі проведення анонімного опитування студентської молоді. Респондентами стали студенти 1-го курсу ОПП "Біотехнологія", ОР "Бакалавр" ННЦ "Інститут біології та медицини".

Встановлено трансформацію сприйняття росіян з позиції інакшості на чужинність, активне посилення українізації приватного спілкування, відторгнення російського компоненту. Вважаємо, що мовлення є відображенням емоційного стану особистості і реакцією на загрозу, виявлено активізацію використання військової термінології та новостворених, які активізувалися в побутовому мовленні студентства через повномасштабну фазу війни.

Висновки. Визначено такі групи слів: військова лексика (загальновоєнські та загальновійськові терміни), термінологія військового захисту (повітряна тривога, охоронні споруди цивільного захисту), традиційні етноніми та новостворення, які характеризуються експресивною оцінкою ворога. Отримані результати презентують зміни в мовній картині, зроблені висновки дозволяють зафіксувати зміни акцентів у мовленні сучасної української студентської молоді.

Ключові слова: комунікація, метод анкетування, мовлення студентів, сучасна українська мова, термінологія, новотвір.

Вступ

Повномасштабний напад Росії на територію України назавжди перевернув життя українців, зачепив абсолютно всі сфери життєдіяльності кожного, безповоротно змінив звичний устрій життя. Усі ці зміни отримують своє вербалізоване відображення в щоденному спілкуванні. Саме приватна та неофіційна комунікація є найкращим матеріалом для дослідження впливу змін у безпековій ситуації; воєнних дій на переакцентацію комунікативного середовища та видозміни в лексичному складі сучасної української мови.

Питання функціонування української мови в сучасних умовах входить у коло наукових інтересів українських дослідників, приділяється увага формам усного спілкування, відхилення від літературних норм у побутовому, неофіційному спілкуванні, зосереджуються на специфіці вербального комунікування представників вікових категорій соціуму (Л. Масенко "До проблеми вульгаризації мови: жаргон, вульгаризми, сленг в українській мові", Т. Фудерер "Вікові та поколіннєві відмінності в ставленні до мови в соціолінгвістичній традиції: українська перспектива" та ін.). Дослідники вказують, що "молодь є соціально найбільш перспективною верствою населення, мовна компетенція та мовленнєва поведінка якої визначає напрям розвитку й інших підсистем мови, як розмовної, так і літературної" (Єльнікова, 2019, с. 169). Лексичний склад мовлення молодіжної групи є предметом наукових студій українських науковців (П. Грабовий "Український молодіжний сленг: сучасна картина світу", Н. Єльнікова "Соціолінгвістичні особливості функціонування молодіжного сленгу у курсантському середовищі", Т. Корольова, О. Александрова

"Особливості розвитку соціолінгвістичної системи комунікативної поведінки молоді", Ю. Мосенкіс, П. Грабовий, О. Фурса "Феномен українського молодіжного сленгу (сутність, розвиток, контакти)", М. Орап "Мовленнєва компетентність і мовленнєва діяльність сучасної молоді" та ін.). Усне мовлення молоді є перспективним напрямом для наукового дослідження.

Виявлення зв'язку між мовою та війною, вплив воєнних подій на лексичний склад українців увійшло до кола наукового інтересу науковців. Зокрема, А. Гладченко, О. Комарова "Неологізація лексики у період російсько-української війни", С. Грищенко "Мовні інновації російсько-української війни 2022 року", М. Жулінська, О. Круглій "Неологізми як мовне відображення війни", Ю. Макарець "Довколамовні гібридні наративи в російсько-українському протистоянні" та ін. розглядають зміни у лексичному складі українців унаслідок російського вторгнення.

Окремого студіювання впливу повномасштабного вторгнення Росії на Україну на комунікацію, на вокабуляр студентської молоді наразі відсутнє, що і зумовлює актуальність нашого дослідження. Результати можуть стати доповненням у процесі вивчення мовної картини українського суспільства на сучасному етапі.

Метою статті є дослідження трансформаційних процесів у мовленні сучасної студентської молоді під впливом воєнних дій спричинених фазою повномасштабної військової агресії Росії на територію України. **Предметом** дослідження є лексичні одиниці, що увійшли до активного словникового запасу референтної групи студентів, як реакція на військове вторгнення Росії та

презентують індивідуальні й колективні особливості мовлення в цей період.

Об'єктом дослідження стали лексичні одиниці, які отримані у процесі проведення анонімного опитування студентської молоді. Респондентами стали студенти 1-го курсу ОПП "Біотехнологія", ОР "Бакалавр" ННЦ "Інститут біології та медицини" КНУ імені Тараса Шевченка. У цьому дослідженні загальна кількість респондентів склала 18 студентів. Зокрема, 4 студентів чоловічої статі (22,22 %) і 14 студенток (77,77 %) віком від 17 до 19 років. Для гарантування анонімності та зручності під час заповнення й опрацювання результатів опитування проводилося за допомогою онлайн-сервісу Google-form. Розроблена вебформа складалася із двох частин: перша частина мала на меті збір соціально-демографічних відомостей про студентів, як-от, їхній вік і стать (рівень освіти формально відомий та однаковий для усіх учасників опитування). Друга частина складалася із запитання закритої форми з вибором однієї правильної відповіді "Чи вплинув початок повномасштабного вторгнення Росії на Україну на Ваш словниковий запас?" (запропоновано на вибір два варіанти: "Так" і "Ні") та відкрите запитання "Які слова увійшли до Вашого активного словникового запасу після 24 лютого 2022 р.?", де студентам було запропоновано вписати п'ять слів, які не були в активному вжитку у їхньому мовленні до початку повномасштабного вторгнення, була можливість додати короткий коментар. Опитування проводилося в квітні 2024 р.; було анонімним, усі респонденти дали згоду на опрацювання отриманих результатів з науковою метою.

Методи

Для відбору даних використовувався метод зручної вибірки. Метод зручної вибірки є широко використовується в науці, є результативним, дозволяє мінімізувати необ'єктивність. Також, на наш погляд, є ефективною для репрезентації даних анкетувань і проведення наукового дослідження певної вікової, соціальної групи тощо. Для аналізу отриманих результатів опитування в роботі використано загальнонаукові та лінгвістичні методи дослідження. У процесі наукового опрацювання отриманого лексичного матеріалу було задіяно описовий метод для систематизації наявного матеріалу, спостереження над мовним матеріалом, аналіз і синтез.

Дослідження здійснено в межах кафедральної теми "Лінгвокраїнознавчий аспект вивчення іноземних мов здобувачами освіти медико-біологічного спрямування" (керівник – канд. філол. наук, доц. Л. В. Домилівська).

Результати

Тематика буденної комунікації українців, новинних стрічок після початку повномасштабного вторгнення кардинально змінилися. Вона практично повністю заповнено новинами й інформацією про воєнні дії, військовими зведеннями, повідомленнями з поля бою, інформуванням про повітряні тривоги та наслідки підступних повітряних атак росіян на мирні українські міста й села і т. д. То ж, можемо зазначити про збільшення воєнної і військової термінології в українському інформаційному та медійному просторі, у повсякденному спілкуванні, дописах у соціальних мережах тощо. Також нині стає нагальною та затребуваною лексика на позначення засобів і способів захисту цивільного населення (індивідуальний захист, укриття в захисних спорудах, заходи евакуації населення тощо) і т. д. Як зазначає С. Гриценко, "соціальна обумовленість лінгвальних змін пов'язана переважно з комунікативною функцією мови, яка завжди прагне реалізувати свої можливості в забезпеченні потреб суспільства у спілкуванні, що обумовлює пошук найбільш раціональних засобів номінації" (Гриценко, 2023, с. 10). Тому повсякденне мовлення українців репрезентує найбільш обговорювані й

актуальні питання сьогодення, посилено насичується новими словами та активно реагує на події в житті суспільства, молоді зокрема.

Процес інтенсивного проникнення невластивої лексики до мовлення студентської молоді і стимулювала проведення подібного анкетування та подальшого наукового опрацювання. У запропонованій студентам анкеті на запитання: "Чи вплинув початок повномасштабного вторгнення Росії на Україну на Ваш словниковий запас?" 17 респондентів (94,44 %) з-поміж запропонованих відповідей обрали "Так", лише 1 респондентом було обрано відповідь "Ні" (5,56 %). Що узгоджується з висновками дослідників, які відзначають "потужний вплив війни на мову в сучасному світі є беззаперечним, оскільки воєнна лексика, яка охоплює не лише військові технології й стратегії, але й психологічний стан, суперечки та емоції, швидко заповнює всі засоби масової інформації" (Жулінська, & Круглій, 2022, с. 107).

Основними трендами динаміки сучасної мовної ситуації є посилення ролі "мови як чинника національної консолідації, мірила розмежування на "свій-чужий" (<https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/ukrayinska-mova-pid-chas-viyuny-klyuchovi-tendentsiyi-rozvytku>). До початку повномасштабного вторгнення частина українців толерувала використання російської мови в неофіційному спілкуванні, простежувалося сприйняття російської мови з позиції *інакшості* (колективне сприйняття українцями етнічно чужого ґрунтується на терпимості до відмінностей у представника іншого етносу, який може бути і поганим, і хорошим, але він *не такий*, він – *інакший*). "Кожен народ – несвідомо, напівсвідомо або неусвідомо – несе свою ідею, свій світ уявленнє про себе і про етнічного *інакшого*" (Гриценко, 2017, с. 27). Нині ж дослідження засвідчують зменшення російськомовного сегменту серед українського населення, демонструють активізацію процесу *українізації* (<https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/ukrayinska-mova-pid-chas-viyuny-klyuchovi-tendentsiyi-rozvytku>). Більшість людей змінила своє ставлення до російської мови, закріпила та підсилила ідентифікацію як мови ворога, мови вбивць і мародерів. То ж, нині можна спостерігати у сприйнятті всього російського, і мови зокрема, з позиції *чужинності*. Солідаризуємося з висновками науковців, що "мова стала генератором і найвищою формою патріотизму, а також ключем до вивчення культури, історії, традицій, стала творцем культури, репрезентантом українського народу у світі, ореолом нації та її етнічним кордоном. Мова нині актуалізувала одну із провідних своїх функцій – стала ідентифікатором національної приналежності, маркером, що визначає "свого" і "чужого" у російсько-українській війні 2022." (Гриценко, 2023, с. 10). Отже, процесом дистанціювання категорій етнічних *своїх* від *чужих* відбувається осмислення (у звичних для українців категоріях і термінах) своєї несхожості, своєї відмінності від російського етносу, культури, відторгнення всього російського тощо.

Дослідники відзначають активізацію відповідних процесів і дій для збереження нації, її мови, культури тощо, "у період загрози своєму існуванню суспільство стихійно згадує національні паролі безпеки, запроваджуючи соціальне тестування на належність до "своїх" або "чужих" засобами національної мови, а безпека, яку несе мова агресора, перестає бути чимось абстрактним чи надуманим – вона усвідомлюється як реальна загроза" (Макарець, 2022, с. 25). То ж на свідомому і підсвідомому рівні громадяни України розуміють консолідуючу роль української мови. Респонденти проведеного опитування підтримують загальну тенденцію зі зміцнення позицій української мови в повсякденній комунікації. Студенти акцентують, що військовий напад Росії на Україну

стимулював перехід на спілкування українською в усіх галузях життя та відмовитися навіть часткового від використання мови російських загарбників.

Щоб сіяти паніку та дезінформувати українських користувачів соціальних мереж, росіяни врахували загальну тенденцію українізації і здійснюють спроби розхитування ситуації, перекладаючи свої тексти автоматичним онлайн-перекладачем та подаючи ці повідомлення нібито від українців. Водночас автоматичним перекладачем не враховується така специфіка як міжмова омонімія. У контексті російської дезінформаційної політики в соціальних мережах, спрямованої проти українського суспільства, отримало узагальнену назву: "немає сечі терпіти ці пекельні борошна". Загалом у російському інформаційному просторі давно спостерігається тенденція до зміни слів з негативною конотацією на слова з меншим негативним забарвленням, наприклад: замість слова "вибух" використовують слово "хлопок", який автоматичним перекладачем подається як "бавовна". Відповідне відображення отримало в буденній комунікації, інтернет-мемах, де висміюється намагання ботів розповсюджувати дезінформацію і т. д. Трьома респондентами опитування було зазначено "Бавовна" на позначення "вибух"/хлопок". Що є мовним індикатором для розпізнання *свій* і *чужий* в інтернет-комунікації та стимулює інформаційну гігієну в соціальних мережах.

Студентам було запропоновано назвати п'ять слів, які ввійшли до активного словникового запасу після 24 лютого 2022 р., результати продемонстрували входження військової, воєнної, лексики, термінології цивільного захисту та відповідних новотворів, сленгових лексем тощо.

Загалом подані респондентами опитування слова можна розділити за такими групами:

1) **військова термінологія**: загальнотактичні терміни (обстріл – 3, обстановка – 1); загальновійськові терміни (ЗСУ – 1, військові – 1, війна – 3, ракета (як загальний термін ракетної зброї) – 5, балістика (під час "повномасштабної російської війни проти України словом "балістика" в розмовному мовленні називають балістичні та аеробалістичні ракети, політ яких відбувається за балістичною траєкторією і які вважають складною ціллю для систем ППО ("Іскандер-М", "Точка-У", "Сармат", Х-47М2 "Кинджал" та ін.)" (Бойко, 2003) – три відповіді (не воєнно-технічна наука про закони та специфіку руху снаряду тощо).

2) **термінологія цивільного захисту**: повітряна тривога – 11 (з них, саме лексема "тривога" на позначення "повітряної тривоги" 8, а з конкретизацією складає – 3 відповіді). *Захисні споруди цивільного захисту* (укриття, бомбосховище, сховище) – 8 респондентів вказали ці слова.

Наступну групу слів складають неологізми і сленгові лексеми. Сучасна мова є своєрідним живим організмом, одні слова втрачають свою актуальність, а натомість з'являються нові, популярність яких залежить від розвитку подій та нагальності обговорюваного нового явища. Однією із причин появи неологізмів у мові, на думку вчених, є вплив певних подій у різні історичні періоди. Як-от, повномасштабна війна в Україні поповнила словник сучасної української мови неологізми.

Результати проведеного опитування демонструють наявність сленгових лексем, серед яких простежуються такі категорії:

1) **сленгові лексеми воєнної термінології** (входять у мовлення як оригінальні назви зброї, літальні апарати тощо, так і сленгові назви): *шахед* (дрон-камікадзе) – 2 відповіді, (на позначення усіх БПЛА) та *молед* (через специфічний звук, який подібний до звуку роботи двигуна мопеда) – 1 відповідь; *"тушка"* (узагальнена назва

модифікованих літаків, які створено на базовій версії Ту-95, – стратегічні бомбардувальники) – 1 вказівка в анкеті.

2) **неологізми** (загалом новотвори, неологізми репрезентують переосмислену дійсність. Характерною рисою такої лексики є "емоційно-оцінна конотація, яка демонструє глузливо-негативне ставлення до ворога або прихильників російського президента (Жулінська, & Круглій, 2022, с. 109)). Неологізми на позначення агресора, ворога в мовленні опитуваних студентів представлено такими лексемами:

рашист – 3 (поєднання слова *Раша / Russia* і фашизм – *рашизм*. Відповідно, рашист – особа, "для якої російська національна ідея перетворилася на абсолютно фашистську концепцію об'єднання всіх в одній спільній державній в'язанці. Рашист сповідує фашистську ідеологію, вважаючи при цьому Росію вищою за всіх інших" (<https://www.platfor.ma/topic/svynosobaky-rashysty-katsapy-zvidky-vzyalysya-znevazhlyvi-prizvyska-dlya-voroga>);

орк – 2, Цей яскравий неологізм є лексичною інновацією, яку створено "за аналогією з потворами, які фігурують у трилогії "Володар кілець" Джона Толкіна, що акцентує на тому, що ворогів не вважають за людей. У романі це були вигадані персонажі, а сам автор узяв слово *orc* (пізніше Толкін писав це слово як *ork*) із середньовічної поеми "Беовульф", що використано в ній для опису гігантського чудовиська Гренделя. Urban Dictionary тлумачить цю лексичну інновацію як "зневажливе прізвисько, яке українські війська дали російським солдатам під час уторгнення в Україну у 2022 р." (Жулінська, & Круглій, 2022, с. 107) та активно використовується як у побутовому спілкуванні, так і у медійному просторі;

свинорус – 2 (у німецькій мові існує давнє образливе слово "Schweinhunden" – *свинособака*, яке втратило колишнє смислове навантаження, не містить жодної додаткової інформації, персонаж, який асоціюється з покручем двох тварин (<https://www.platfor.ma/topic/svynosobaky-rashysty-katsapy-zvidky-vzyalysya-znevazhlyvi-prizvyska-dlya-voroga>). *Свинорус* – експресивний етнонім-новотвір. Тут маємо поєднання тварини з чіткою вказівкою на етнічну приналежність вирока). Цікаво, що традиційний етнонім *москаль*, який широко вживається в традиційній фольклорній комунікації, було подано лише одним респондентом. Нині ж відбувається усвідомлення, що ганебні дії росіян-військових на території України є репрезентацією всього населення країни-агресорки). Новотвори ж експресивніші, конкретніші та відповідають сучасним реаліям, передають гаму емоцій і негативне ставлення до росіян. То ж, можемо відзначити використання традиційних етнонімів і домінування новотворів.

Не обійшли своєю увагою студенти і неологізми номінування очільника Російської федерації, яке представлено: *Путлер* (поєднання "путін" і "Гітлер") – 3, *пуїло* (поєднання "путін" і прізвисько, яким наділили харківські футбольні фанати у славнозвісній кричалці, яка відома у всьому світі) – 1. На думку дослідників, експресивність новотворів на позначення ворога та їхню популярність "пов'язано зі створенням ними миттєвого психологічного ефекту, що підсилює демонізацію ворога й водночас вони виступають певним засобом, щоб розблокувати гнів, висловити презирливе ставлення та ненависть до ворога, зменшити стрес" (Жулінська, & Круглій, 2022, с. 107).

Дискусія і висновки

Події у воєнній, політичній, соціальній сферах життя нині характеризуються динамічністю, швидкою зміною подій та акцентів, що відображається на актуальності й популярності слів, фраз, появи неологізмів тощо. Збільшення військової, воєнної лексики та термінології цивільного захисту в мовленні студентської молоді є

свідченням про значний вплив повномасштабної фази вторгнення на український соціум та отримало відповідне відтворення в мовленні всіх вікових категорій українського соціуму. На нашу думку, одержані результати презентують лексичний склад як відображення настроїв, душевного та психоемоційного стану, реакцію на складні події в житті тощо. Аналіз отриманих відповідей на опитування демонструє активне використання військової та воєнної лексики (термінології та сленгу), термінології цивільного захисту, новотворів на позначення як військового так і цивільного ворожого населення і т. д.

Перспективи подальших досліджень можна визначити продовженням теоретико-практичних досліджень у цьому напрямі та фіксуванням змін у появі та набуття актуальності тих чи тих не притаманних мирному періодові слів, фраз тощо, появи новотворів, виходу частини лексем з активного вжитку тощо. Це дозволить досліджувати мовленнєві явища сучасної української мови у статичній й динамічній, виявляти закономірностей появи та функціонування нових лексичних компонентів і т. д.

Внесок авторів: Ірина Грищенко – концептуалізація, проведення опитування студентів, підбір та аналіз літератури, написання та редагування тексту. Людмила Домилівська – концептуалізація, підбір та аналіз літератури, написання та редагування тексту.

Список використаних джерел

- Бойко, Г. О. (2003). Балістика. У І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, & М. Г. Железняк [та ін.] (Ред.). *Енциклопедія сучасної України*. Інститут енциклопедичних досліджень НАН України. <https://esu.com.ua/article-40140>
- Грищенко, С. П. (2023). Мовні інновації російсько-української війни 2022 року. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Літературознавство. Мовознавство. Фольклористика*, 2(32), 9–13. <https://philology-journal.com/index.php/journal/article/view/103>
- Грищенко, І. В. (2017). Формування вторинної мовної особистості у процесі вивчення української мови як іноземної. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія*, 31(1), 26–28. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_filol_2017_31%281%29__9

Iryna HRYSHCHENKO, DSc (Philol.), Assoc. Prof.
ORCID ID: 0000-0002-7152-6961
e-mail: hryshchenko_i@ukr.net, iryna.hryshchenko@knu.ua
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

Ljudmyla DOMYLIVSKA, PhD (Philol.), Assoc. Prof.
ORCID ID: 0000-0003-0726-0801
e-mail: domylivska@knu.ua
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

THE IMPACT OF RUSSIAN'S FULL-SCALE INVASION ON CHANGES IN STUDENTS' VOCABULARY (ON THE EXAMPLE OF A SURVEY OF BIOTECHNOLOGY STUDENTS)

Background. The research is dedicated to analyzing changes in the lexical composition of the vocabulary of Ukrainian students under the influence of military events following the onset of Russia's full-scale invasion of Ukraine. Significant perturbations in the themes and issues of daily communication are noted, along with changes in the lexical composition of student speech. Military terminology and terminology from the field of civil defense for the protection of the civilian population and military personnel have entered the active vocabulary of students.

Methods. The study is conducted on lexical material obtained through an anonymous survey of students. A convenience sampling method was used in the selection process. General scientific and linguistic research methods were employed. The survey was conducted using a specially developed online questionnaire designed to ensure the anonymity of the provided responses.

Results. The material for the study consisted of a sample of lexical units obtained during the anonymous survey of students. The respondents were first-year students of the educational program "Biotechnology," bachelor's degree, at the Educational and Scientific Centre "Institute of Biology and Medicine." The transformation of the perception of Russians from the perspective of otherness to alienness has been established, along with an active strengthening of the Ukrainization of private communication and the rejection of the Russian component. It is believed that speech reflects the emotional state of the individual and is a reaction to threats; an activation of the use of military terminology and neologisms has been identified, which have intensified in the everyday speech of students due to the full-scale phase of the war.

Conclusions. The following groups of words have been identified: military vocabulary (general tactical and general military terms), terminology of military defense (air raid alerts, civil defense protective structures), traditional ethnonyms, and neologisms characterized by an expressive evaluation of the enemy. The obtained results present changes in the linguistic picture, and the conclusions drawn allow for the fixation of shifts in the speech of modern Ukrainian students.

Keywords: communication, survey method, students' vocabulary, modern Ukrainian language, terminology, neologism.

Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів. Спонсори не брали участі в розробленні дослідження; у зборі, аналізі чи інтерпретації даних; у написанні рукопису; в рішенні про публікацію результатів.

The authors declare no conflicts of interest. The funders had no role in the design of the study; in the collection, analyses or interpretation of data; in the writing of the manuscript; in the decision to publish the results.

Сльникова, Н. (2019). Соціолінгвістичні особливості функціонування молодіжного сленгу у курсантському середовищі. У Д. Швець, О. Бандурка, & С. Гусаров [та ін.] (Ред.). *Харківський національний університет внутрішніх справ: 25 років досвіду та погляд у майбутнє (1994–2019)* (с. 169–170). Харківський національний університет внутрішніх справ. https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/22_11_2019/pdf/81.pdf

Жулінська, М., & Крухлій, О. (2022). Неологізми як мовне відображення війни. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*, 3(14), 103–110. <https://www.relint.vnu.edu.ua/index.php/relint/article/view/277>

Макарець, Ю. (2022). Довколамовні гібридні наративи в російсько-українському протистоянні. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Літературознавство. Мовознавство. Фольклористика*, 1(31), 21–26. <https://philology-journal.com/index.php/journal/article/view/53>

References

- Boyko, H. O. (2003). Ballistics. In I. M. Dziuba, A. I. Zhukovskiy, M. H. Zhelezniak [et al.] (Eds.) *Encyclopedia of Modern Ukraine*. The Institute of Encyclopaedic Research of the National Academy of Sciences of Ukraine [in Ukrainian]. <https://esu.com.ua/article-40140>
- Grytsenko, S. P. (2023). Language innovations of russian-ukrainian war 2022. *Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Literary studies. Linguistics. Folklore Studies*, 2(32), 9–13 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.17721/1728-2659.2022.32.02>
- Hryshchenko, I. V. (2017). The formation of secondary linguistic identity in the process of teaching Ukrainian as foreign language. *International Humanitarian University Herald. Philology*, 31(1), 26–28 [in Ukrainian].
- Makarets, Yu. (2022). Language-related hybrid narratives in russian-ukrainian confrontation. *Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Literary studies. Linguistics. Folklore Studies*, 1(31), 21–26 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.17721/1728-2659.2022.31.05>
- Yelnikova N. (2019). Sociolinguistic features of the functioning of youth slang in a cadet environment. In D. Shvets, O. Bandurka, S. Husarov [et al.] (Eds.) *Kharkiv National University of Internal Affairs, 2019. Kharkiv National University of Internal Affairs: 25 Years of Experience and Prospection (1994–2019)*. (p. 169–170). Kharkiv National University of Internal Affairs [in Ukrainian]. https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/22_11_2019/pdf/81.pdf
- Zhulinska, M., & Kruhlij, O. (2022). Neologisms as a language representation of war. *International Relations, Public Communications and Regional Studies*, 3(14), 103–110 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.29038/2524-2679-2022-03-103-110>

Отримано редакцією журналу / Received: 28.11.24

Прорецензовано / Revised: 11.01.25

Схвалено до друку / Accepted: 18.03.25